

२ चन्द्रे हेमच० । १२ वे ४ विष्णुर्गर्भे १५ भूमौ संक्षिप्तमा
६ च्छयं चन्द्र० ।

विश्वभेषज न० विश्वेषां भेषजम् । रज्जुग्राम् अमरः ।

विश्वमटा स्त्री विश्वस्य मटो यस्याः । अम्बिलिङ्गभेदे शब्दमा०

विश्वम्भर पु० विश्वं विभक्तिं भृ-इच् सुम् च । १२ न्द्रे अमरः

२ विष्णो च । १ पृथिव्यां स्त्री ।

विश्वरूपक न० विश्वं रूपमस्य रूपं । जम्बागुह्यणि राजनि०

विश्वरेतस् पु० विश्वं रेतोरेतोक्तव्यं यस्य । चतुर्मुखे ब्रह्मणि
हेमच० । [चशाके त्रिका० ।

विश्वरोचन पु० विश्वान् रोचयति इष्ट-विच्-ल्य । नाडी-

विश्ववेदस् पु० विश्वं वेत्ति विट-उच्युन् । १२ न्द्रादौ द्वे
२ सर्वं च । [(फासिमनस) २ उच्ये पु० शब्दच० ।

विश्वसार न० विश्वेषां सारम् । १ तन्त्रभेदे । संज्ञायां कन् ।

विश्वसृज पु० विश्वं सृजति सृज-किन् । चतुर्मुखे ब्रह्मणि
अमरः । हलादौ कृः विश्वस्क् विश्वसृज्भावित्यादि

विश्वस्त त्रि० विश्वस-क्त । १ जातविश्वामे । २ विधवायां

स्त्रियां स्त्री अमरः । वा इट् । विश्वयित त्रि० जातविश्वामे

विश्वस्या स्त्री विश्वतः तिष्ठति स्वा-क । यतावस्याम् राजनि०

विश्वायी स्त्री विश्वमश्नाति अन्च-किप् । १ अष्टादशभेदे

वज्रिपु० । २ बाहुद्वयोभेदे भावप्र० तल्लक्षणादि० तलोक्तं

यथा “अथ विश्वाचीकक्षचमाह “तलं प्रत्यङ्गुलीनां

वा कण्ठरा बाहुपृष्ठतः । व ह्रस्वः कर्मण्यवकरी वि-

श्वायी वा निगद्यते” । कण्ठरा महाक्षायुः तलं हस्त

स्त्रीपरभागः तल्लक्षणादौ उपरिवाचकः यथा भूनिहत-

मिति । तेनाद्यमर्गः बाहुपृष्ठतः बाहुः पृष्ठं बाहुपृष्ठ-

सारथ्य तलं प्रतिहस्ततले बाहुक्षणीतल्य अङ्गुलीनां

काण्ठराजाः कण्ठग्र बाहुः प्रसारणाङ्गुलीनादिकर्म-

ण्यवकरी भवति वा इह वातव्याघ्रिणु विश्वाचीत्युच्यते

व ह्रोरिति ह्रस्वः स्यावपरम् । एकस्मिन्पि बाहु

विश्वायी भवति” भावप्र० ।

विश्वामान् पु० विश्वमात्मः यस्य । पिप्परी विष्णुः ४० ।

विश्वधामन् पु० विश्वं दधाति वाधयति धा-अधुन् चिञ्
पूर्वदीर्घः । द्वे वि० को० ।

विश्वानर पु० अस्मिन्जनके विप्रभेदे वैश्वानरशब्दे दृश्यम् ।

विश्वामित्र पु० विश्वं मित्रमस्य पूर्वपददीर्घः । माधिरुते
रूपे ब्रह्मर्षिभेदे हरिवं० २८४० ।

विश्वामित्रप्रिय पु० इत० । नारिकेले शब्द० २ श्रीरामे च

विश्व(श्च)राज पु० विश्वेषु राजते राज-किप् । १ विश्वेषां

राजनि । २ परमेश्वरे च कस्य हलादादेवः कर्मण्यल

विश्वराजावित्यादि । [भेदे २ रामो स्त्री मेदि० ।

विश्वामसु पु० विश्वेषां वसु यस्मात् पृथो० दीर्घः । १ गम्य-

विश्वामस पु० विश्वामस-वज् । इदमित्यमेवेत्याकारे १ चित्त-

वृत्तिभेदे प्रत्यये अमरः । २ अज्ञावाञ्च “नखिनाञ्च मटीनाञ्च

शृङ्गिणां यस्त्रपाणिनाम् । विश्वाद्यो नैव कर्त्तव्यः” चाचक्यः

विश्वेदेव पु० व० व० कर्म० अचक्यम् । “कृतदंष्ट्रो वसुः सत्यः

कायः कावसया घुरिः । रोचनीमाद्रवाचैव तथा

चाच्यः पुष्टरवाः । विज्ञे देवा भवन्त्येते दय आश्चेषु

पूजिता” इत्युक्ते आश्वदेवभेदे । २ वज्रो पु० संक्षिप्तः ।

विश्वेश पु० इत० । शिवे, विष्णुगुरादयोऽप्यल ।

विश्वौषध न० विश्वेषु रोगेषु औषधम् । गुण्डाग्राम् । राजनि०

विष व्याप्तौ जु० उभ० सक० अणिट् । वेवेति वेविते इरित्

अविषत् अविषत् त । विष्णुः ।

विष विप्रयोगे कृ० पर० अक० अणिट् । विष्णाति अविषत्

विष सेचने भ्वा० पर० सक० अणिट् । वेवति अविषत् । [पतिः ।

विष् स्त्री विष-किप् । १ विद्यायाम् अमरः २ चन्द्यायां च विट्-

विष न० विष-क । १ जले अमरः २ पद्मवेश्वरे, रावसुतुटः ।

१ गम्यरसे बोधे ४ वत्सनाभे-विषे च १ गुरवसामे पु० न०

राजनि० । इच्छयाचे पु० अमरः । नररूपविषस्य नाम

लक्षणादिकं भावप्र० उक्तं यथा “विषं तु नरस्य स्त्री-

कस्य भेटातुदाहरे । वत्सनाभाभः सचरिद्रः सक्तु-

कच प्रदीपनः । सौराष्ट्रिकः शृङ्गिकस्य कावकूटकटेव

च । हावाहलो ब्रह्मपुत्रो विषभेदा कमी नव” । तल्ल

वत्सनाभस्य स्वरूपनिर्दिष्टम् । “विन्दुवारवटकपत्रो

वत्सनाभ्याकृतस्तथा । वत्पात्रेण तरोर्द्विवत्स नाभः

स भाषितः” । अथ हरिद्रस्य स्वरूपनिर्दिष्टम्

“हरिद्र तल्लम्बो यो हरिद्रः स उदाहृतः” । अथ

सक्तुस्य स्वरूपम् “वदुपान्विः सक्तुमेनेव पूर्ववध्यः

स सक्तुः” । अथ प्रदीपनस्य स्वरूपम् “वर्धतो जो-

हितो यः स्यादौष्णान् तदह्नप्रभः । महादाहकरः

पूर्वैः कथितः प प्रदीपनः” । अथ सौराष्ट्रिकस्य स्वरू-

पम् “हराद्रविष्ये वः स्यात् स सौराष्ट्रिक उच्यते” । अथ

शृङ्गिकस्य स्वरूपम् “सक्तुं गोशृङ्गके वद्वे दुग्धमश्वति

लोहितम् । स शृङ्गिक इति प्रोक्तो- इत्यतएवविश्व-
रदेः” । अथ कावकूटस्य स्वरूपम् “देवाचुररचे देवै-

र्हेतस्य पृष्ठमालिनः । देवस्य सधिराज्जातकरश्च

सधिमः । निजायः कावकूटोऽस्य सधिमिः हरिकी-